

Hasznosul minden vasár-
nap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-
hivatal:

Szabó Albert köznyom-
tatásban Kézdi-Vásárhelyen,
hova egy új helytartalmi
részlet illeti közlemények,
súgó az előfizetők, hirdet-
mények, nyilatkozatok
stb. 1. léteződik.

NYILTÁRTI ÉRTÉKELÉS SORO-
TINT 10 KRÉNT KÖMÜLTETÉK.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Baross Gábor.

1848—1892.

Megrendül az emberi szív, visszaszáll a gondolat a lesújtó hírre: Baross Gábor meghalt. Az egész ország gyászba borul e kegyetlen valóság, mely örökre elragadta nemzetünk egyik legnagyobbját; a váratlan esemény a mily lesújtó, épp oly fájdalmas a vasúti a keményebb természetű embert, kiben a haza legnagyobb munkáját bírt, elragadta a kegyetlen halál s nincs semmi mód többé, hogy a gyászhiat reményességgel biztató özörlöt váltsa föl.

Tudatálván birtunk a veszedelmes betegségek, mely ágyhoz szegte országunk buzgósságát, s mégis, midőn a nagy nemzeti vesztőség híre füleinkhez jutott: lehetetlennek tartottuk annak valóságát. Nemzetünk egyik legkimagaslóbb organuma, néptünk büszkesége szállt sírba. Országunk minden talpaitnyi földje gyászolt el a nagy halottnak hideg temető előtt. És csak egy tudhatunk e mély gyászban méltóan részt venni, ha felelevenítjük a nemzet nagy harcosának dicső emlékét.

Bellusi Baross Gábor 1848 június 6-án született Tencsénmegyében. Atyja Baross Antal főszolgabíró volt. Tanulmányait a budapesti egyetemen 1869-ben fejezte be; 1871-ben ügyvéd és Tencsénmegye aljegyzője lett; 1874-ben ugyanott főjegyző, árvaszéki elnök és a megye magyar pártjának szóvivője egy a közéletben mint a sajátságban, a "Vágyolgyi Lapok" megalapítása és szerkesztése által. 1875-ben az illava-puchói kerület országgyűlési képviselőjévé választotta.

A képviselőháza bejutván, a szabadelvű pártnak, majd meg magának a képviselőháznak is jogszóje lett, s a mellett, hogy a parlamenti küzdelmekben is sokszor vett részt, buzgó tevékenységet fejtett ki a képviselőház különböző bizottságában. Így tagja, majd előadója volt a közgazdasági bizottságnak, mely minőségben ő referálta az 1892-iki vámszabályt; jogszóje a delegációban s több éven át előadója az egyesült négyes albizottságnak; előadója, majd elnöke a közoktatási bizottságnak, mely utóbbi minőségben tapintatosan vezette a legfontosabb közoktatási alkotáskor egyikét, a középiskolai törvény előkészítését, nemkülönben ama parlamenti enkvétát, melyben a felekezeti képviselői oly heves harcot vívtak az állam azon követelményei ellen, melyeket ez az oktatási ügy körül érvényesítendő gyanánt állítottak föl.

Midőn államtitkári állását a közlekedési minisztériumban elfoglalta, nem volt ő a közlekedésekben annyira tájékozatlan,

mint azt fölőle némelyek terjesztették. Még kinevezése előtt hosszabb tanulmány-utat tett a nyugati államokban, hogy azok közlekedési intézményeivel, adminisztrációjával, ügykezelésével és egész hivatali berendezésével megismerkedjék. Élénk felfogása, gyakorlati érzéke és szorgalma lehetővé tette neki sok oly ismeretet szereznie, tapasztalatot gyűjténie s magát e téren is egy tájékozottá, a hogy az másnak talán évekig tartó tanulmány alatt is alig sikerül. S bár nem vala u. n. "műszaki képzettséggel" bíró szakfőúr, de látókörre már elég tágas és világos volt, hogy a közlekedési ügyünk terén lapangó hajokat fölismerje és azonnal hozzá is lásson orvoslásukhoz.

Es akkor nagyon közoktatott vállalkozás volt. A közlekedési ügy nem ismerte a még akkor föl nem tárt hajokat s csak külsőesékből ítélve, abban a hitben ringatta magát, hogy minden a maga rendjén van. Nem kérté hát rokonszenvével a meglévő állapotok bolygatását s az államtitkári reformtervekveit hajlandó vala egyéni indokokból, hatalmi terjeszkedés vágyából, útjait és feltételeit vizsgatekkel stb. származóknak venni. S mivel e reformok sok személyi érdeket is érintettek, képzeltelmi, mily nehéz és kényes feladat vala azokhoz mégis ragaszkodni s azokat egyfelől a vasuti, a közszolgáltatási, másfelől a pénzügyi célok érdekében szükségének bizonyítani.

Baross nem zavartatta magát a hideg, mondhatni ellenszenves fogadtatás által, melylyel egy a hivatalos téren, mint a sajátban találkozott. Rövid időn a maga kezében öszepontostá a minisztérium összes teendőinek vezetését. A duna-drávi, az alföldi, fűmei, az első erdélyi vasutak államiakká tétele, a Felső-Duna és a Rába szabályozása, Győr városának az árvicek elleni biztosítása, a hadászati vasutak kiépítése, a postakáraképzésnek életbelepítése, melyek egytől egy kiváló fontosságu tények, főképen az ő tevékenységének eredményei.

Az államvasutak igazgatási rendszerének gyökeres átalakítása, kereskedelmi áramok vezetésének a minisztérium hatáskörébe való szorosabb bevonása s az a tarifapolitika, mely a külföldi vámenekelés nyomozott hatását van hivata nyenhíteni s mely az államvasutaknál bebozva, kiterjeszti hatását a magánkezelésben álló vasutakra is, a közlekedési vállalatok szükségleteinek hazai eszközökkel való fedezése s utjabban a vasuti szolgálat érdekében tett ama kezdeményezése, mely a vasutkezelés minden ágára ahhoz alaposan értő személyzetet lesz hivatala nevelni, a volt államtitkári nem közönsé-

ges szervező képességének s körültekintésének tanubizonysága.

A képviselőháza pénzügyi bizottságában, midőn a közlekedési tárgya költségvetése tárgyaltattat s e tárgyat, miután b. Kemény Gábor közlekedési miniszter időközben visszalépett — Baross képviselte, már kés eredmények mutatták, hogy az általa létesített reformok nemcsak szükségese, hanem — a minden sokon kételkedtek — eredményese is voltak.

Az államtitkári kimutatta, hogy mire évek óta nem volt este, a közlekedési tárgya céljaira megszavazott öszösek ki fog jónni, sőt a kiadási rovatban még megtakarítás is lehet. Kimutatta, hogy míg Magyarország, sőt Ausztria többi vasutainál a megelőző évi bevételekhez képest temeken csökkenés mutatkozik, addig a magyar államvasutaknál a bevételek egy általában mint pályakilométerekre redukálva emelkedtek, a minek oka éppen a fönnebb megnevezett vasutvonalak államiostása, a külső vámkokat kevésbé érző vicinálisi vasutak és a jobb adminisztráció. S kimutaván a helyzetnek a behozott reformok rövid főnnállása óta jelentkező javulását: újra fölébresszette a már-már megingatott bizodalmat az állami vasutak jövője iránt s megerősítette a hitet, hogy vasutaknál házónata idővel nem hogy terhe, hanem éppen nevezetes bevételi forrás lesz a magyar állam kincstárának, nem is tekintve a gazdasági élet valamennyi ágának lajtot hasznót.

E számadatokkal bizonyított eredmények után alig lehetett kétkedni a Baross által kezdeményezett reformok dvós hatásában, de abban sem, hogy a közlekedési tárgya élére senki más nem fog meghivattat, mint az a férfiú, a kinek ez eredmények előérésében a legfőbb része van. 1886. év utolsó előtti napján jelent meg a hivatalos lapban kinevezése közlekedési miniszteré. Akkor már nem fogadták bizalmatlanul magas állásában: sőt elismerték, hogy előléptése becsületese meg van érdemelve s hogy közlekedési ügyeink vezetése az ő kezeiben jó kezekbe jutott.

Mint miniszter csakhamar bátorlaira méltó tekintélyt és népszerűséget szerzett magának a zóna tatarai megteremtésével. Még házak határain túl is magasztalással emlegetik nevét, mint a ki a világforgalom, a vasuti közlekedés terén új korszakot nyitott, merész, nagyszabású útjaitval. Mily óriási jelentősége van ez útjainak az egész országra s főképen ránk az ország központjától távol eső székelvekre nézve, az ki sem mondható. De hogy Baross Gábor, a ki pe-

Előfizetési árak:
Egy évre . . . 6 Ft — kr
Fél évre . . . 3 Ft — kr
Negyed évre . . . 1 Ft 50 kr
Külföldre 1 évre 8 Ft — kr
Egyes szdm ára 6 kr.

Hirdetések díja:
minden egyhasznos gar-
dand-sorért vagy annak
területiért 1 krajczár,
állandó hirdetések szdm szm
Mely szdm szdm szdm szdm
Szemkivül minden bejeltá-
nálán 30 krajczár helyeg-
díj szdm szdm.

dig az ország ellenkező határán székelt, mikülönben is mily őszintén érdeklődött s mily jó indulattal viselkedett a székelyek iránt, megmutatta 1889 év nyarán, midőn a pénzügyminiszter társaságában beutazta Erdélyt, tanulmányozta az itteni viszonyokat s a hol szükségét látta, ígerte a kormány segítéséért, támogatását.

Nehéz volna az ő érdemeit, miket az egész hazai iránt szerzett, mind elősorolni. Csak vonásokban tudjuk megközelíteni nagy munkásságát, melynek eredményeként kivívta, hogy nevét nemcsak magyar történelmének, de a világtörténelem lapjain is emlegetni fogják.

Nagy vezéreszméje: Magyarország közgazdasági emancipációja, véres fánálként húzódtó végig özön alkotásain.

Gróf Széchenyi István szellemében Magyarország anyagi érdekeinek felvirágoztatásáért senki sem eslekedett annyit, mint Baross Gábor. Ujjab magyar államférfiaink közül senki sem értette meg jobban a kor intő szavát, mint ő. Bizonyítják erőteljes lépései a szociális törvényhozás útján is; azok az alkotások, melyek a munkásságát érdemben hozták.

Fényes multat, érdemekben és sikerekben gazdag pályát futott meg már férfirakó tavaszán. Önérejeknek, kiváló tehetségének, vasakarátjának, őrási munkabíró erejének s szorgalmának köszönhet mindent. A fájdalom, melyet a vesztésé töre ejtett szívünkön, annál lesújtóbb, mivel a munka nagy esatérte az érte a veszedelm Magyarországot volt legnépesebb miniszterét. Az Aldunáról hozta betegséget, a hová kötelezőegyzete s állította le, megcsondult feloldása új sidiádmunkát új alkotását, a Vaskapu-szabályozást.

Hibába leste az ország a szeretet agódlásával nagy emberének minden lélekzavartól, hibába ébredett remény szíveinkben: örökre elvesztettük őt szíveinkben nem éledhetek többé új remények. A kegyetlen halál éle delén, 44 éves korában ragadta el a férfit, kinek érdemei előtt tisztelettel hajolt meg mindenki, bármely politikai pártához tartozott is.

A „Székelyföld“ tárczája.

Illuzió-foszlás.

— Elbeszélés. —

Írta: Mihályt János.

IV.

Kálmán a reményt nem adta fel az első, kosárnak nevezhető eredmény után. Habár nálam nélkül is, de mindenesem előírt átmadottjához s tovább szötte, füzte a jövőnek rózsás lánczait, melyből még csak egy szem hiányzik.

Igy szokott csodák nyelvi a szerelem, melyet aprólékos kompromisszumok nem tudnak megakadályozni, hogy az ellentéteket ki ne egyenlítsék. Csakhogy a csoda sokszor álmunknak bizonyul, mely kínosnak hat az észre és megszünteti az édes hypnotizmust.

A Krisztina-városon egy idő óta nagyon különös híreket kapott szármánya a tavaszi szellő. Csinos szék fiatal emberrel szült a regge, kia napnak bizonyos órájában a vérmérsékletét át a szép vendéglő-leányhoz; feltűnő öltözködésével s megcsókolt napirendjével magára vonja a közfigyelmet.

Sokan főrangú ifjúnak tartották, kinek fölötti érdemeiben állt inkognitóját megtartani. Nos az ily vélekedésből szokott előállni a kacsó. Meri csak a székes ifjú, kirol a regge szült, nem volt sem árka, mint Kálmán bátyom, kinek, a mint mondani szokták, „beütött“.

A magyar nemzet szobrot fog emelni dícsó emlékének, mert csak ekkor tudhatja leróni halálát nagy szelleme előtt.

Távirataink.

Budapest, máj. 9. Baross Gábor kereskedelmi miniszter egy negyed 12 órakor meghalt. A képviselőház azonnal felbocsátotta ülését. A részvét és megdöbbentés általános. A középületeken fekete zászlók lengnek.

Budapest, május 11. Baross miniszter temetési örüsi részvételt, nagy ünnepélylyel ma délután 4 órakor kísértük a nyugati pályaudvarhoz. Onnan Ilavára viszik, a hol holnap délután 1 és fél órakor temetik el országos költségén.

Pénzügyi műveletek. Wekerle pénzügyminiszter f. hó 6-én tanácskozott a magyar hitelbankkal. Állati képviseli pénzügyi osztárral, nevezetesen Hanemann, Maunther, Taussig, Palavicini úrgróf, Kornfeld és Bleichröder igazgatókkal, az arany-nyomtatás beszerzés, 5%-os átlalomság konverzióját tárgyában. A tanácskozással két napot folytatott. Wintstein miniszteri tanácsos több óráig tanácskozott Láng államtitkárral, Enyedy és Popovics tanácsosokkal a valuta-árváltozatok eldőlése felett. Már minden részletben egyetértettek, de az indoklás átvizsgálását még folytatják. A banktörvény módosításáról, a költségek beosztásáról, a vámenyentétek megállapításáról szóló javaslatok rövidke. A korona-örtről és pénzügyi egyezményről szóló javaslatok is feldolgozásra kerültek. A költségek beosztásáról és fedezetéről szóló javaslat tartalma nem egyezik meg az osztrák javaslattal. A két állam kötelezettséget vállalt a forgalomban lévő fedezetlen államjegyek bevételére. A pénzügyi díj magánosok részére egy kilo arany után 4 korona, de az osztrák-magyar bank részére csak 2 korona. A többi pénzügyi kötelezettséget az állam viseli. A új pénzügyi törvény módosítását számolnak és csomagolják az érmeiket. Az agio-külből, mely az osztrák-magyar államváltás részére az évi járulékok után fizetendő, 119-as reláció mellett félévenként 65.000 forint. Az osztrák-magyar bank agio-nyerésére aranykészlete után 16.100.000 forintnál is több.

ORSZAGGYÜLÉS.

A képviselőház május 5-ki ülését, mellyel a ház folytatása volna a földmívelési tárcza költség-

vetésének tárgyalását, Horváth Gyula szövelt föl az szövelt napon tett közbeszólása tárgyában. Megjegyezte, hogy az előző rendutasítását akkor nem hallotta, különben már akkor bocsánatot kért volna a házától, hogy a parlamentben használt a „disznó gazember“ szavakat, melyekkel azonban csak azt célozta, hogy az államtitkári által meg nem nevezett tisztet kényeztette arra, hogy magát megnevezze.

Gromon Dező államtitkári megjegyezte erre, hogy nem a katonatisztet, hanem a tétét megkötött fiatal embert kimította akkor, minden névát nem vezetve meg s nem tette ki kiáltott bírálatát úgy meg annak, hogy a nyilvánosság előtt való meghurcolással tönkre tegye jövőjét is.

Mintán még Rónay János nyilatkozott volna Ken Miklósnak egy korábbi beszédére, folytatják a földmívelési tárcza általános budget-vitáját.

Először Baross Báni szövelt a földmívelési tárcza költségvetéséhez és egy óránál hosszabbra tartott beszédre leköltött minden párt figyelmét. A ház osztatlan helyesléssel fogadta Baross beszédét.

Bethlen András gróf szövelt föl ezután a ház általános költségvetéséről kisére. A miniszter kiáltott tartalmát s mely szakértelmű beszédét nemcsak a szabadelvűk, hanem az ellenzék is élénk tetszéssel kísérté; mert látni a beszéd is, mily nagy szeretettel és tudással öleli föl Bethlen András gróf tárczájának minden ágazatát. A miniszter köszönetnek adott kifejezést a felszövelt képviselőknek azért az érdeklődésért, melyet a földmívelési tárcza iránt tanúsítottak. Az egész ház általános helyeslése kísérte a miniszter beszédét.

Végül Dező Jeny és Molnar Józsiás beszéltek a budget ellen.

Háromszékvármegye törvényhatósági rendkívüli közgyűlése.

A törvény szerint széküléstől meghívókban kitűzött időben május 7-én d. e. 10 órakor a törvényhatósági biz. tagok szék szobában összegyűltek, az alsópal indítványára ld. Donath Józsiás elnöksége alatt Tuzson János, Szonda László biz. tagok székülésének küldöttéget keltetett fel főispán ur ö mentségének meghívására.

Főispán ur ö mentsé a közgyűlésben csakhamar megjelenő, előző széklet felkeltőljez között elfoglalta, a bizottsági tagokat székülésen üdvözölve, kijelenté, hogy a mint meghívókban is jelezve lett, azon országos mozgalomból kifolyólag, melylyel az összes vármegyék és törvényhatóságok jogu városok f. évi június hó 8-át mint alkotmá-

a pezsgő s az első zenekar huzta a talp alá való! ott meg azt beszéltük, hogy a „forrás“ ifjú gyémántos gyűrűket vitetett az egyelnek.

És folyt a regélés szakadatlan; de egyszer csak szomorú hangokat is beleszórt a tavaszi szél. Azt mondta a regge, hogy az ifjú ur nagyon buzi, lehangolt, mert fogynakján van a pénz. S ezzel egyidejűleg azt is fülembe kapta a szél, hogy csalfa mánorából nem ébred mindaddig, míg az illuzió magától nem kezd bomlásnak indulni.

Pedig osztani, foszlani kezdett; ma úgy talált, hogy Irma keveset beszélt vele; holnapra meg az nem tetszett, hogy másokat ültetett ki bizalmával. Egyezsere csak megrendült saját kinyugtól lelkétől, meg szíve némaságtól és egy talált, hogy ahhoz a lányhoz többé nincs semmi jussa...

S midőn a vádának tudatára ébredt, akkor már elszökött pénze s szerelme. A regge a husból és vérből álló Kálmán hozta elénk egyik nap delutánján; elszökött pénzre, keservesen szölt:

— Meg vagy csémisve!

— Mi lett? — kérdim agódvá.

— Egy mentő találtam az Irma ölében.

— Hízz az még nem nagy baj.

— Igen, de a mentőbe egy buszár önkéntes is bele volt csavarva. S őly nyalvó munda ezt, hogy kénytelen voltam rá nyugot nevetni.

— Ugy kell nekem! ... miért nem hallgaltál rám? Nem megmondtam, hogy az a nő csak bejött tőged?

ROBEY & Co M^p.

GÉPGYÁROSOK

BUDAPEST

IX., Rákos-utca 5—9.

(a villanyvasut állítói-utí végállomásával szemben)

ajánlják:

elismerett legjobb és legmunkaképesebb

gőzmozgonyait és gőzcséplőgépeiket

az eredetileg általuk alkalmazásba vett szabadalmazott vaskerettel, kettős működésű meghosszabbított szalma-
rázókkal és megnagyobbított törek- és pályarázó-rostákkal, továbbá újabb szerkezeti szalma-kazlakó-gépeiket
és más egyébműi gazdasági gépeiket és eszközeiket a legjutányosabb árakon és kedvező fizetési feltételek mellett.

Arjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve megküldetnek.

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

Menetrend.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1891. október hó 1-től.

Allo mas ok	Vegyes vonat	Sze- mely- vonat	Gyors- vonat	Allo mas ok	Vegyes vonat	Sze- mely- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendégül)	(érk. ind.)			Kis-Kapus (vendégül, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk. ind.)	12.59	
Brassó (vendégül)	(ind.)	4.29	7.23			10.31	10.47
Botfalu	"	4.48	7.47		(ind.)	10.47	1.18
Földvár	"	5.07	8.03	Tóvis (vendégül, elágazás Arad felé)	(érk.)	12.23	2.49
Mogyorós	"	5.26	8.23	Nagy-Enyed	(ind.)	1.08	3.47
Ápáca	"	5.42	8.37	Kocsárd (vendégül, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk.)	1.35	4.07
Kőpecs	"	6.02	8.57		(ind.)	2.21	4.40
Agostonfalva	"	6.09	9.04	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk.)	2.31	4.52
Alsó-Rákos	"	6.26	9.20		(ind.)	3.08	5.20
Homoród	"	6.55	9.46	Kolozsvár (vendégül)	(ind.)	3.18	5.26
Kacsa	"	7.12	9.59		(érk.)	5.14	6.52
Bene	"	7.32	10.20	Nagy-Várad (vendégül)	(ind.)	6.05	7.40
Érked	"	7.52	10.36		(érk.)	10.44	11.51
Héjasfalva (elágazás Sz. Udvarhely felé)	"	8.23	11.03		(ind.)	11.04	12.09
Szegesvár (vendégül)	(érk.)	8.46	11.19	Budapest	(érk.)	6.35	8.40
	(ind.)	8.53	11.29				7.30
Medgyes	(ind.)	10.09	12.37				

Brassóból Bukarest felé a személyvonat indul d. u. 12.20 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 19 és reggel 5.15 perczkor.

Brassó—kézdivásárhelyi vasut.

Érvényes a megnyitás napjától.

Kézdi-Vásárhely	indul reggel 4.00 d. u. 2.45	Brassó	indul reggel 8.30 d. u. 3.10
Imecsfalva	" 4.17 " 3.02	Szász-Hermány	" " 3.13 " 3.53
Páva-Zabola	" 4.34 " 3.19	Prásmár	" " 3.26 " 4.06
Kovácsna	" 4.47 " 3.32	Kökös	" " 3.43 " 4.23
Barátos	" 5.17 " 4.02	Uzon	" " 3.58 " 4.38
Nagy-Borosnyó	" 5.33 " 4.18	Kilyén	" " 4.03 " 4.43
Eresztvény	" 5.52 " 4.37	Sepsi-Szentgyörgy	" " 4.13 " 4.53
Sepsi-Szentgyörgy	" 6.32 " 5.17	Eresztvény	" " 4.28 " 5.08
Kilyén	" 6.42 " 5.27	Nagy-Borosnyó	" " 4.38 " 5.18
Uzon	" 7.00 " 5.45	Barátos	" " 4.48 " 5.28
Kökös	" 7.13 " 5.58	Kovácsna	" " 4.58 " 5.38
Prásmár	" 7.30 " 6.15	Páva-Zabola	" " 5.08 " 5.48
Szász-Hermány	" 7.50 " 6.35	Imecsfalva	" " 5.18 " 5.58
Brassó	érk. reggel 8.06 este 6.59	Kézdi-Vásárhely	érk. délután 12.46 este 7.26

Nyomtatott Szabó Albertnél K.-Vásárhely.